

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT)

VASUTI
SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDÓNSOK:

BANOVITS LÁSZLÓ ifj. GÖRGEY LÁSZLÓ ZSIVKOVICS ANTAL

Előfizetési ára:

Egész évre — — — 8 korona
Fél évre — — — 4 korona
Negyed évre — — — 2 korona

Szerkeztető:

Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre — — — 14— kor.
Fél évre — — — 7— kor.
Negyed évre — — — 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-től 60 éves korig) a „Nemzeti balesetbiztosító részv. társ.”-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

A névtelen feljelentések.

Miskolcz, július 19.

(§§.) Nem új a téma. Főként nem a vasuti életben, a hol ugyszólván naponta találkozunk a névtelen feljelentések legkülönfélébb nemeivel, a melyekkel a tisztviselők s más alkalmazottaknak közérdekbe, de olykor, sőt többnyire magánérdekbe ütköző hivatalos vagy privat ténykedései ellen kívánnak orvoslást az ismeretlenség homályában burkolózó jogkeresők. A vasuti élet nagy kiterjedésű és szerfelett szétágazó teendői, a melyek oly különféle érdekek körét érintik, — teszük csak érthetővé azt, hogy a névtelen feljelentésekre alapított panaszok és vád emelések leginkább épen a vasuti intézet körében divatosak.

Épen ez oknál fogva nem tartjuk fölöslegesnek itt röviden a névtelen feljelentésekkel szemben követett felfogásokról egyet-mást elmondani, rámutatván egyuttal e tekintetben vallott elveinkre és nézeteinkre is.

A vasuti adminisztráció terén tekintély-számba menő férfiak felfogása szerint — ez az egyik csoport — a névtelen feljelentések, mint a melyek rendesen magán boszu szüleményei, — *hivatalos tárgyalásra nem valók s ez oknál fogva egyszerűen félreteendőek*; már csak azért is, mert nincs annak semmi erkölcsi alapja, hogy oly egyének panaszai, a kik nevük elhallgatásával magukról minden erkölcsi és büntetőjogi felelősséget elhárítanak — hozzá nem méltó hivatali komolysággal tárgyalás alá vétessenek. Másik érvük a bírósági eljárásban követett egyik sarkalatos irányelv analógiáján felépített azon felfogásban gyökerezik, hogy: *panaszos* (tényleg létező és ismeretes fizikai vagy jogi személy) *nélkül nincs vádlott*. Mivel pedig a névtelen feljelentő ilyen fizikai vagy jogi személynek épen az ismeretlenségnél fogva nem tekinthető, ezért a névtelen panaszok és vádaskodások hivatalos tárgyalására elfogadható alap és indok nincsen.

A dolog külsőségeit, azok érdemi beltartalma nélkül vizsgalók előtt eléggé plauzibilis érveléseknek fognak ezek feltűnni s első pillanatra talán a névtelen feljelentők mellőzőinek zászlaja alá fognak sorakozni, főleg pedig akkor, ha az alkalmazottak érdekeit előbb helyezik

a hivatal, az intézet veszélyeztetett erkölcsi és anyagi érdekeinél.

De nem így fog alakulni a helyzet, ha a kérdés lényegébe világítva, a névtelen feljelentések hatását, azok jelentőségét, valamint az általuk elért eredményeket főbb vonásokban más oldalról is kidomborítjuk.

A névtelen feljelentések igen sokszor ugyan kizárólag boszúból eredő vádaskodások, de viszont a tapasztalat szerint a legtöbb esetben a hivatali felsőbb hatalom részéről is megtorlást kívánó valóságos sérelmek miatt emelt panaszok, a melyeknél a feljelentők vagy a vizsgálat érdekében, vagy egyéb lényeges okok (bosszútól való félelem, gyanúsítás, rosszakarattal vádolás stb.) miatt hallgatják el nevüket. Ne vádoljon bennünket senki se a tulhajtott bürokratizmus áldatlan kinövéseinek beczézetésével, de itt e ponton, a névtelen feljelentések tekintetében azt az elvet kell felállítanunk, hogy azok, *ha egyszer a hivatalhoz benyújtottak és a hivatal — mint beadványról — tudomást vett róluk, akkor azok tárgyalása elől többé kitérni nem lehet.* De nem is szabad kitérni, nem pedig a hivatal veszélyeztetett erkölcsi, illetve anyagi érdekei szem-

pontjából, mert ebben a kérdésben a bevádolt hivatali alkalmazottnak, mint egyénnek az esetleges igazságtalan meghurczolásból eredő sérelmei nem tarthatnak vissza egy hivatalt sem attól, hogy a visszaélések felderítésére és megtorlására kínálkozó alkalomtól eltekintsen.

Az eddigi tapasztalatok különben azt bizonyítják, hogy a névtelen feljelentések igen csekély, alig számba vehető százaléka olyan, a mely minden alapot nélkülöző ráfogást vagy hamis vádat tartalmaz s ezek miatt bizony oktalanság volna valamennyi névtelen feljelentést félre tenni s ez által számos, sok esetben igen súlyos természetű visszaélés vagy vétség elkövetőjét futni engedni.

A dolog érdemére vonatkozó ezen érvek figyelembe vételével magunk részéről is azt valljuk, hogy *a névtelen feljelentések elfogadtassanak és kivétel nélkül hivatalos tárgyalás alá vétessenek.*

Erre annyival is inkább szükség van, mert bebizonyított tény gyanánt állithatjuk, hogy a névtelen feljelentések által igen sok olyan súlyos természetű vétség és mulasztás jött már napfényre, a melyek másként a legmeszebb menő ellenőrzés daczára is titokban maradtak volna.

TÁRCZA.

Epilóg.

*Miként a bűvös hajnalálom,
Melyből úgy fáj az ébredés:
Az idő, mit körödben tölték,
Oly szép volt, oly tündérmesés.*

*Mit ifju képzetem varázsolt
Lázálmaimban én elém:
Az ideált megtestesülve
Te benned, lányka, fellelém.*

*Sötét szemed villámtűzétől
Homályba tűnt a déli nap;
Még szégyenült az ifju hajnal,
Ha látta angyalarczodat.*

*Ha szóra nyilott bíborajkad,
Elhallgatott a csalogány;
Kinyílt a feslő rózsabimbó
Mosolygásodtól, égi lány.*

*Elandalogtunk csendes estén
Együtt a lombos fák alatt,
Vadrózsát tüzttem éghajadba
S meséltünk bohóságokat.*

*Majd otthon zongorához ülve,
Játszottál lágyan, csendesén,
S én elbűvölten hallgattalak,
Főled hajolva, kedvesem!*

*Az életpálya messze hívott
Körödből lánykám, ezután
S pár év múltán, hogy visszatértem,
Már alig ismertél reám.*

*Nagy lánynyá lettél, körülrajongtak
Ki látott, meghódolt vakon;
Voltál a télen bálkirálynő
És ünnepezt a zsúrokon.*

*Én meg nem lestem alkalomra
Jóbbé, hogy szólhassak veled;
Zokogva bár, de eltemeltem
Első, igaz szerelmemet.*

*Azért még áldó-szózatoknál
Más, ajkamon meg nem jelent:
Kit egyszer én szívembe zártam,
Előttem mindörökre szent.*

*Találj oly ifjut, a ki mellett
Jóbb rózsát hoznak utaid,
Kit úgy szeress, ki úgy szeressen,
Mint én szeretlek — holtomig.*

Simon János.

Magyarosodjunk és magyarosítsunk.

— Irta: Ö. Papik Sándor, főellenőr. —

Tudtam, vagy legalább reménylettem, hogy akadni fognak férfiak, a kik a „Haladás“ folyó évi 14-ik számában közölt cikkemet és intenczióimat méltányolni fogják és komolyabban, a tudás erejével fognak hozzászólni ahhoz, hogy a magyar kir. államasutak mint testület maga, valamint külön egyes üzletvezetőségei, forgalmi főnökségei, sőt egyes alkalmazottai is mily nagyon sokat tehetnek a magyarosodás érdekében!

Az első szó *Lippay Béla* főmérnök uré volt; most ime, újra én folytatom és pedig megvallom, nem valami nagy kedvvel, mert a ki értelemzavaró sajtóhibákkal*) megcsontott első cikkemet elolvasásra méltatta, a sajtóhibák alapján talán a szemeim közé vághatná, hogy a magyarosodásra buzdítani, s erről irogatni hivatva nem vagyok, mert hiszen magam sem tudok magyarul. No, de elég nagy bennem a lelkesedés arra, hogy legfőbb kincsünk, ugyszólván édes mindenünk: *nyelvünk* ápolásában és terjesztésében közös hazafias kötelességünkhöz és csekély tehetőségemhez képest a saját részemem kivegyem

*) Nem mi voltunk az oka. Szives elnézését kérjük. Szerk.

Őszi rózsá.

— A „Haladás“ eredeti tárczája. —

Nagy riadalom támadt Nagyfaluban, a mint a szállásosináló huszárok megérkeztek. Már napok óta folytak a környéken a hadgyakorlatok, egy-egy siető huszár-járőr járt is a faluban s tegnap már az ágyudőrej tompa hangját is elhozta az őszi szellő.

A falubeliek gondoltak az eshetőségre, hogy huszárok szállanak a faluba s a szükséges óvintézkedéseket, melyeket gondos gazda ily esetben figyelmen kívül nem hagyhat, már előre megtették. Ez intézkedések legfontosabbika az, melynek eredményeként mindaddig, míg a huszárok a faluban táboroznak, nem láthatni a szállásadó gazdán és siheder cseléden kívül más teremtett benszülött lelket. Itt-ott egy-egy öreg anyó keczmereg még valahol, de gyermekek, legények, leányok és menyecskek nem mutatkoznak sehol. Kint vannak a földeken s bár nem épen szükséges, ott dolgozgatnak addig, míg a gazda a kénytelen vendég távozta után haza nem szőlítja őket. S így van ez jól. A gyermekeket megrugná a huszár-ló, a legényeket elver-

és hogy holmi sajtóhibák felett, ha még oly bosszantóak is azok, hamarosan napirendre térjek.

A véletlen úgy hozta magával, hogy éppen most, a mikor ezeket a sorokat írom, a világ egyik nagyhatalmassága: a sajtó mutatja ki örvendetesen, hogy nem mindennapi, nem megmosolyogni való, kicsinyes dolog az, a mit előző cikkemben szóvá tettem, hanem reánk magyarokra nézve valóságos életkérdés. És ebben nem is kételkedhetik senki sem. De ha mégis kételkednék valaki abban, hogy a magyar vasutak tényleg előmozdítják a magyarosodást, legalább is oly mérvben, mint a milyenben én ezt mint lehetőséget jeleztem: annak a legmelegebben ajánlom a „*Budapesti Hirlap*“ folyó hó 11-iki 188. számában megjelent vezető cikk elolvasását, mert nem kevesebbet vitat és bizonyít az, mint azt, hogy *a közigazgatás, a posta, vasut, stb. sokkal hatalmasabb előmozdítói és tényezői a magyarosodásnak, mint az iskolai nevelés.* Hogy miért? Kifejti a cikk részletesen és alaposan, azt is kimutatván, hogy az említett tényezők (a magy. kir. államasutak bizony mondom, nem utolsó, hanem első sorban) már is *„egész városokat magyarosítottak meg“.* Erre pedig mi, vasutasok, büszkék lehetünk!

A „*Budapesti Hirlap*“*-ra* hivatkozva, azt hiszem, hogy a magyar napi sajtó egyik legtekintélyesebb organumára hivatkoztam;

nék a huszárok, az pedig, hogy a fehér-cselédek miért küldetnek el ilyenkor, szintén oly böles előrelátás, mit indokolni a gazda szempontjából teljesen felesleges.

Késő délután recsegő trombitaszó mellett volt be az ezred a faluba. Portól lepetten, fáradtan ültek megizadt lovaikon a huszárok; csak ha női arcot vélnek látni valamelyik virágos ablakban, egyenesednek ki időnként a nyeregben. A mint egy-egy század a részére kijelölt körletbe ér, a lóról leszállanak s a kantárszárnál fogva vezetik be lovaikat a megjelölt udvarba. Rövid idő múlva a lovaikat csutakoló huszárok danája hallatszik az istállókából s egy-egy tágasabb udvarban serényen kavargatja egy nagy léczdarabbal az üstben fővő menászt a századszakács, a század kézművesei: a suszter, a szabó s a szijgyártó-huszárok segédkezése mellett.

A tiszték egy ideig még ott járkálnak a századjuk körletében, kénytelen szolgálati buzgalomból be-benéznek az istállókba, belepillantanak a szakács üstjébe, majd lassanként eltűnnek saját szállásukra, előbb a századparancsnok, aztán az alantas tiszték s végül a kadét.

csak nevéssen hát, a ki kedvét leli benne, azon állításomon, hogy a magyar kir. államasutak a magyarosodásnak igen is hivatott, hatalmas tényezője. Vagy nevéssen bárki is tetszése szerint a felett, hogy egyelőre Lippay főmérnök urral csak kettecskén mozgatjuk azt a nagy fát, a melybe talán nagyon is erőtlen kezekkel belevágtuk fejszénket. Ennem legalább még a kinevetés sem fog eltántorítani attól, hogy a magyarosodás és magyarosítás terén mindenkor teljesítem hazafias kötelességemet, úgy, a hogyan tudnom adatott.

És most menjünk beljebb.

Lippay Béla főmérnök ur a „Haladás“ 19-ik számában a következőket írta:

„Javallani óhajtom, hogy a filológiai fejtegetéseket mellőzve — kiki a saját körében felmerülő idegen kifejezéseket összeírva — vessen fel e lapok hasábjain és ajánlja egyuttal azok helyett követendőnek azt a magyaros kifejezést, melyet helyes nyelvérzéke sugal.

Ha pedig az ilyfajta javaslatok netán még sem találkoznának általános köztetszéssel, akkor később tartunk — mondjuk havonként egyszer u. n. vita-estélyt, pl. a tisztviselői körben Miskolczon, melyen rendes előadó, vitaelnök és jegyző szerepeljenek és a viták során elfogadott magyar kifejezéseket aztán a Haladás követendő gyanánt közölje és ajánlja a vasutasok figyelmébe.“

Lippay ur ezekben egyrésztől megszorította az én menettervemem, másrésztől pedig már is tovább ment, mint a mennyire én elmenni akartam. Megszorította a menetter-

vetem, mert én nem csak „az idegen kifejezések“ kiküszöbölésére törekedném, de sulyt helyeznék egyuttal a rosszul képzett korcs magyar szavak kiirtására is, sőt — mint ezt egyébként már maga Lippay ur is cselekedte, — a helyes szófűzésre és helyes írásra, előszóval való érintkezéseknél pedig a helyes szókiejtésre is, mert hiszen mindez együttesen belevág a magyarosodás kérdésének lényegébe.

És tovább ment Lippay ur az én menettervemnél a „vita estélyek“ tartására vonatkozó javaslatával, a mit csakis nemes fölhevülésének és annak tulajdonitok, hogy nem számolt azzal a bizonyos, közmondásos „magyar szalmatűzzel“, mely oly nagyon hamar fellobban, szépen is lobog, de el is lobog vajmi hirtelen. Hát én számoltam vele és előre megmondhatom, hogy a „vita esték“ből — bár én készséggel megjelenék minden ilyen estén, — semmi sem lesz, mert ennyire már nem követne bennünket senki fia, de meg mert akkor, midőn aggályos esetekben, egyes szavak magyarosságára nézve a „Nyelvőr“-től, vagy bármely tekintélyes budapesti szépirodalmi laptól nagyon könnyű szerrel nyerhetünk felvilágosítást: vita estékre szükségünk nem is igen van.

Iparkodjunk valamennyien írásbeli dolgainkat és levelezéseinket magyarosan megírni, az idegen és rossz képzésű, korcs magyar szavak használatát kerülni, azok ellen, a mennyire időnk engedi, e lapok hasáb-

. . . Bálinth Miklós kapitány szokatlan idegességgel öltözködik szállásán. Legujabb atilláját veszi magára s boszankodik azon, hogy mily görbe képet mutatott a falon lógó meghasadt, ócska tükör.

Ideges és izgatott. Pedig már napok előtt tudta, hogy eljutnak Nagyfaluba, hol Nagyfalussyék laknak. Sokat gondolt türelmetlen kíváncsisággal arra az el nem kerülhető találkozásra, melyen Nagyfalussynét ismét viszont fogja látni. S most, midőn Nagyfalussy előzekeny meghívására tisztársaival hozzájuk készül, meg kell vallania, hogy nem egyedül a véletlen viszontlátás iránti kíváncsiság teszi izgatottá . . .

Az ezredes egymás után mutatja be tisztjeit a ház asszonyának. Bálinth, a mint rákerült a sor, megelőzi az ezredest s a régi ismeretségre hivatkozva, hajtja meg magát Nagyfalussyné előtt. Ez kezet nyújt s Bálinth érzi, mint remeg a kis kéz az övében.

Asztalhoz ülnek. Vidám társalgás zaja hangzik mindenütt, csak a ház asszonya szótlan. Erőltetett figyelemmel hallgatja az ezredest, míg szeme gyakran tekint az asztal végén ülő férjre.

— Huh, de szomorú házaspár, — állapítják meg egymás között a vig huszárok.

Kívül cigány-zene zendül meg; kóbor vidéki cigányok azok, kik nyomon követik az ezredet, míg csak lehet. Jól tudják, hogy ez nem hiabavaló fáradság.

A háziur vendégei kedvéért behivatja őket s most már a vig zene mellett még vígabb a társaság.

Bálinth az asszonyt nézi. Szép, nagyon szép még mindig, pedig már talán tíz éve nem látta. Mint menyasszonyát látta utólszor. Menyasszonya volt, bár nem voltak eljegyezve, szerelmüknek nem volt szüksége külső jelre, egymáshoz kötötte őket szívük minden dobbanása.

A kapitányon végtelen elkeseredettség vett erőt. A mint az asszonyt nézte, a könnyelmű huszárban felébredt a filozófus. Ez az élet — gondolta. A kis hadnagyból lett kapitány, így látja viszont az ő édes kis Erzsikéjét, mint Erzsébet asszonyt.

Annak idején, mikor meghallotta, hogy a lányt Nagyfalussy eljegyezte, föbe akarta magát löni. Nem tette meg s most az jár az eszében, hogy kár volt meg nem tenni.

Szomszédai kötődve kocziintgatnak vele: Miért vagy olyan rosszkedvű Miklós? Majd kéri,

jain lehetőleg élvezetes módon irtó hadjáratot folytatni s ugyanitt a germanizáló, helytelen szöfüzéseket megvitatni,*) főleg pedig az életben, a mennyire csak lehetséges, mindenkor és mindenütt, kizárólag magyar nyelven érintkezni. Ha ezt követjük, ennyivel az én véleményem szerint már eleget teszünk a magyarosodás terén hazafias kötelességeinknek. Követve már most *Lippay* ur példáját, — de fentebb kifejtett intenczióim (szándékaim?) szerint is, — áttérek én is a gyakorlatra.

(Folytatjuk).

Teherkocsik elzárására szolgáló ellenőrző készülék.

Miskolcz, július 19.

Régóta fennáll a vasutaknál azon törekvés, hogy a teherkocsik elzárására a most alkalmazásban levő ólomzárak helyett másféle, inkább megfelelő zárok alkalmaztassanak. Számptalan kísérlet történt ez irányban, azonban a feltalált készülékek egyike sem vált be a gyakorlatban úgy, hogy rövidebb vagy hosszabb ideig tartó próba alkalmazás után ismét csak vissza kellett térni az ólom-

*) E czélra szivesen nyitjuk meg bármikor lapunk hasábjait. Szerk.

hogy játszék el egy szép nőt a cigány hegedűjén.

Bálinth feláll, a cigányok elé lép s kiveszi a primás kezéből a hegedűt. Ő az ezred cigánya, sok nagy lumpolásnak volt okozója a hegedűjátéka.

Szép, férfias hangja a szivekbe lopja magát s hegedűje zokogva kíséri az édes-bus dallamot. Az egész társaság figyelve hallgat, a sok fiatal huszár gondolatja messze szállong a szép, szerelmet lehelő dalok hangjain.

Nagyfalussyné egész lelkevel figyel az énekre. Nézi a deli, szép huszárt, a mint *neki* játszik. Lelkébe vésődik a férfi minden szava s hallgatja, bár a lelke vész utána.

Fölsír a hegedű s mint szerelmes zokogás hangzik az ének:

De szeretnék újra gyermek lenni,
Bút, bánatot, mindent elfeledni,
Oh jöjj vissza szép kor csak egy szóra,
Őszi rózsá, fehér őszi rózsá . . .

Feltámadt az asszony előtt a mult minden boldog és boldogtalan emléke. Felidézte az az ember, a ki mint az eltemetett, megsiratott szerelem kísértete jött felszaggatni a még most

zárakhoz, mint a mely eddig legpraktikusabbnak bizonyult.

A „*Zeitung des Vereins Deutscher Eisenbahn-Verwaltungen*“ t. é. július hó 2-án megjelent 31-ik számában ismertet egy kocsi-zárat, melynek azonban ismét az lett a sorsa, ami a többi hasonnemű készüléké, hogy t. i. nem vált be.

Minthogy azonban a szerkezet és az eszme eléggé érdekes, azt az alábbiakban ismertetjük olvasóinkkal, annak szem előtt tartása mellett, a hogy az új készüléknek a feltalálók tervezete szerint működni kellett volna.

A készüléket *Hoffmann* és *Stefan* bécsi mérnökök találták fel.

A porosz kir. államvasutak 200 fedett teherkocsit szereltek fel ezen záró készülékkel kísérletképen.

A zár a fedett teherkocsik toló ajtajaira van felszerelve. Az ólomzár helyét sorszámával és az állomás nevével ellátott kemény papírból készült vörös ellenőrzési bárczák pótolják, melyekre a kelet, a kocsiszám és a vonat száma kéziratilag vezetendő reá.

A kocsiajtó elzárása az eddigi szokásos módon a kallantyu beakasztásával történik, azonban a kallantyu beakasztása előtt az

is sajgó sebeket. Szeretne felkiáltani, oda rohanni hozzá és megkérni, hogy vigye magával a boldogságba, vagy a kárhozatba is. Most érzí igazán, most fáj legjobban a büntetés, melylyel saját szíve sujtja halálra a parancs szava ellen vétőt. Elhagyta az ifjút, el a bizonytalan jövő miatti aggodalomban s neje lett annak, kit nem szeretett, — neje, annak emlékevel szívében, kit esküvései, csókjai daczára elhagyott. Az ifju mint férfi tért vissza, nem eseng többé szerelméért, büntetni jött. S a büntetés fáj, hogy majd meghasad a szíve belé.

Bálinth kapitány lassu léptekkel halad szállása felé.

— Ostoba a sors, hogy ismét utamba hozta ezt az asszonyt. A síron tul is van élet, az én halottam is feltámad. Pedig a szakítás emléke, melyet elfelejteni sohasem lehet, elvenné a boldogság ízét, mely után már nincs miért vágyom.

— — Az asszony? Mielőtt nyugodni tért, letérdelt ágya elé s összekulesolt kézzel imádkozta:

— Őszi rózsá, fehér őszi rózsá . . .

Irentruh.

ellenőrzési bárcza a zárban elhelyezendő. Amint ez megtörtént, a kallantyút egyszerűen beakasztják a koci oldalán alkalmazott gyűrűbe és ez által az ajtó már be van zárva. Annak jelcül, hogy az elzárás helyesen történt meg, a záron kívülről alkalmazott ablakocskában megjelenik a vörös ellenőrzési bárcza. A kocsiajtó felnyitására már kulcs szükséges és ezen célból a zárhoz alkalmas kulcsokkal az állomások ellátandók.

A kinyitás alkalmával a kulcs a zárban balról jobbra mindaddig fordítandó, míg az akadályba nem ütközik és míg a fennebb említett ablakocska fehér színt nem mutat; ekkor a beakasztott kallantyú felnyitható és a kulcsot ki lehet ismét húzni.

Ha a zár utközben akár kulcsesal, akár erőszakos módon felnyitott, egy a zárban alkalmazott késpenge a vörös ellenőrzési bárczából egy darabot levág.

A koci felnyitása előtt mindenkor meggyőződést kell szerezni tehát arról, hogy az ablakocskában elhelyezett ellenőrzési bárcza ép-e? Ha azon a késpenge által okozott bevágás látszik, az azt mutatja, hogy a zár utközben már felnyitott és ekkor vizsgálatot kell indítani az iránt, hol történt a zár felnyitása.

Ha az ellenőrzési bárcza épen találtatott, a koci felnyitandó s a vörös ellenőrzési bárcza a felnyitás által belőle levágott részszel együtt kivethető és épp úgy őrzendő meg, mint a levágott ólomzárak.

Fel kell még említenünk, hogy a zárat teljesen ki is lehet kapcsolni, ha a koci oly vonalakra megy, ahol hozzá való kulcsok nincsenek és ekkor a koci a szokásos módon ólomzárral látandó el.

Mint látjuk, maga az eszme elég jó, a kocsi elzárása könnyen volna eszközölhető és a zárnak illetéktelen helyen való felnyitását az ellenőrzési bárcza bevágásával maga a készülék mutatja meg, miáltal az ellenőrzés is könnyűvé válik; azonban a készülék a gyakorlatban még sem vált be, mert nem működött a fennebb leírt módon.

Kezdetben ugyanis a zárok kinyitása folytonos akadályllyal járt, a kulcsok eltörttek, majd a zár használhatlanná vált az által, hogy a felnyitás alkalmával az ellenőrzési bárczából levágott kis papírdarabot nem lehetett eltávolítani és azt csak darabokban lehetett hegyes szögekkel a zárból kikaparni s így mindaddig, míg az el nem távolított, új ellenőrzési bárczát alkalmazni nem lehetett.

A HÉT TÖRTÉNETE.

Miskolcz, július 20.

(Dr.) Az elmúlt hét eseményei ismét megmutatták, hogy székes fővárosunk, mint világváros, a bűnök tertőjéből is kivieszi a maga részét. Miként az elmúlt évben Berlinben, a napokban Budapesten fedeztek fel egy olyan buntanyát, hova lelkiismeretlen lélekkulárok ártatlan 6—8 év körüli gyermekleányokat esalnak pénz és édességek ígérésével, hogy onnan azután romlott hajlamu egyénekhez vihessék, a honnan a kis gyermekek egész életre szóló, sőt talán korai halálukat is előidéző kórral testükben szabadulnak csak vissza szülőikhez. A rendőrség már nyomozza az ártatlan gyermekeknek illetén meggyalázóit s ha sikerül őket utólrni, reméljük, hogy a bíróság a büntető törvény — a mely 10 évig terjedhető fegyházat szab az ilyen bűnösökre — teljes szigorával fogja őket sújtani.

Hogy a katonai kegyetlenkedések mily mértékben uralkodnak még ma is büntetlenül a szegény katonák között, élénken világítja meg egy a napokban Budapesten történt eset és az ennek nyomán napvilágra került korábbi dolgok. Július 16-án Budapesten a külsőkeresési uton levő Ferencz József lovassági kaszárnyában szolgálati fegyverével agyonlőtte magát Gerbner Jenő közhusár s a szüleinek hátrahagyott levélben öngyilkosságának okául azt adja, hogy szakasz-

vezetője Kovács Dezső és káplárja Kéry Ferencz folyton utótték-verték, sőt még a legénységgel is megverettek. A hullán csakugyan ott találtak az utések kék nyomait. Az eset után a katonák köréből kiszivárgott hírek szerint néhány nappal az öngyilkosság előtt Kovács Dezső szakaszvezető és Kéry Ferencz káplár vesszőfuttatást rendeztek szegény Gerbnerrel úgy, hogy egy szakasz huszárt pálczával kezükben két sorban felállítottak, Gerbnert pedig kényszerítették, hogy a mig bírja, a két sor között szaladjon, miközben a huszárok a pálczával folyton ütlegeltek. Kovács Dezső szakaszvezetőről még azt is mondják, hogy Gerbnert halála előtti két éjjelen aludni sem engedte, ami azután végképen elkeserítette és a halálba kergette. A lapok szerint Kovács Dezső, aki kegyetlenkedése miatt már három hónapot katonai fegyházban töltött s egy ízben már le is fokozták, — Gerbneren kívül már három kozhuszárt kínzott halálra, számtalan mást pedig örökre nyomorékká tett úgy, hogy nemesak a katonák között, hanem a kaszárnya környékén lakó közönség körében is mint a *huszárok hóhérja* ismeretes és a szülők rossz gyermekeiket már a huszárok hóhérjával rémitgették.

A lagunák városát: Velenczét az elmúlt héten igen nagy szomorúság érte; legszebb ékessége, a Szt. Márk templom különálló harangtornya, az ugynevezett Campanille, a mely nyolczvan méter magas volt s a világhírű műremekeknek valóságos tárházát foglalta

Ezek a bajok folytonos vonatkésést és a kezelés megnehezítését vonták maguk után.

A feltalálók erre az összes zárat újabb megvizsgálták és vékonyabb papírból készített ellenőrzési bárczákat alkalmaztak.

Azonban a készülék így sem vált be, annak mindig újabb és újabb hiányai merültek fel.

A zárok hamar berozsdásodtak, a zárban elhelyezett késpenge a felnyitás alkalmával igen sokszor nem hagyott semmi nyomot az ellenőrzési bárczán, úgy, hogy annak ellenőrzése, hogy a zár esetleg már utközben nem nyitott-e ki, — teljes lehetetlenné vált.

Mindezek a nehézségek, melyek a különben elmés szerkezet hiányos kivitelének tulajdoníthatók s melyekhez még azon gondolat is járult, hogy a zárok elterjedése alkalmával, könnyen lesznek azokhoz s illetéktelen egyének által is kulcsok szerezhetők, — arra kényszerítették a porosz vasuti igazgatóságokat, hogy a kísérleteket teljesen beszüntetve, a régi ólomzárhoz térjenek vissza.

Azt hisszük, még hosszú idő fog eltelni, míg oly készüléket találnak fel, mely praktikusabbnak fog bizonyulni az ólomzárnál.

magában, összeomlott és a környékbeli épületekben is nagy károkat okozott. Helyreállítása állítólag 6 millió lirába kerül s már is a világ minden részéből gyűlnek az önkéntes adományok a Campanille és környékének helyreállítási költsége fedezésére és mintha csak európai híru embert gyászolnának, úgy érkeznek a világ minden részéből még folyton a részvét levéltek a velencei városatyákhoz.

* * *

Amerikába kivándorolt honfitársaink közül állítólag több mint száz szomorú halálát lelte napi verejtékes munkája közepett. Johnstovne pensilvániai város környékén a Cambi acéltársaság bányájában bánya légrobbanás történt, minek következtében több mint 200 munkás a romok alatt eltemetve halálát lelte. A munkások legnagyobb része Magyarországból való volt s magát a bányalégrobbanást is állítólag egy magyar munkás fia okozta, a ki a bányában véletlenül gyufát gyújtott.

* * *

Érdokes apróságot mondanak el a nemrég elhunyt Schlauch bíboros püspökről. Egyik béma köruton a bíboros hintója egy híres falu határába érkezett. A falu népe arról volt híres, hogy nem tud különbséget tenni az enyém-tied között. A határban nevetve szölt Schlauch a bakon ülő huszárjához:

— Azután János, ha valamit lopnak, jelentsd nálam azonnal!

HIREK.

* A kereskedelmi minster Miskolczon.

Láng Lajos, valóságos belső titkos tanácsos, kereskedelemügyi minster e hó 15-én Kaszáról Budapestre átutazóban rövid időn át a miskolcz-tiszai pályaudvaron tartózkodott. A miniszter kíséretében voltak Görgy László üzletvezető, Ráth Péter a kassa—oderbergi vasut vezérigazgatója és dr. Hollán Sándor minsteri titkár.

* Halálozás. Zólyomi Sándor nyugalmazott máv. mozdonyvezető f. hó 15-én életének 61-ik évében Miskolczon elhunyt. Temetése szerdán ment végbe nagy részvét mellett.

* Uj egyesület. A zólyomi vasuti műhely munkásai a napokban alakították meg a „Zólyomi máv. műhely olvasó- és önképző-körét.” Az uj egylet elnöke Szepesi Simon máv. műhelyfőnök, alelnöke Salamin Márton mérnök, titkára pedig Bergmann Miksa művezető lett.

* A debreczeni uj felveteli épületet minden ünnepélyesség nélkül e hó 14-én adták át a forgalomnak. A pazar berendezésű és impozáns külsejű épület egyike a legszebb és

A községben nagy volt az ováció. A plébánián díszebédet rendeztek a kardinális tisztelőre. Az esperes éppen a tósztya közepén magasztalta a magas vendéget, a kinek lelke ragyogása fényt áraszt az egyházra. Egyszerre robajjal nyilik az ajtó s — János, a huszár, lelkendezve rohan urához, a ki sápadtan tekintett eleje:

— Kegyelmes uram — szölt rémulten — alázatosan jelentem, — már loptak!

Innen-onnan.

Egy kiránduláson vadregényes erdőn halad át a társaság.

— Ella kisasszony, itt árok következik, nyujtsa csak nekem a kezét.

Ella elpirul és visszafordul.

— Mama, Bede ur arra kér, nyujtsam neki a kezemet. Add ránk áldásodat.

*

Beh furcsa is a táncz!
Vajjon hol itt az ész?
Fogd be a füledet —
S bolondság az egész.

A lét is furcsa ám,
Vajjon hol itt az ész?
Számítsd le szivedet —
S bolondság az egész.

legcélszerűbben berendezett állomási épületeknek.

* **Áthelyezés.** *Batyik* Árpád mérnök a miskolci műhelyhez helyeztetett át.

* **Uj iparvasut.** A szendrői kőszénbánya részvénytársaság iparvasutjának műtanrendőri bejárása e hó 15-én ment végbe. A bejárásán részt vettek a vasuti és hajózási főfelügyelőség részéről: *Horváth* Károly főfelügyelő, az igazgatóság részéről: *Szende* Zsigmond, a miskolci üzletvezetőség részéről: *Bende* Andor, *Tárczay* Ferencz felügyelők, *Bajza* István és *Nagy* Albert ellenőrök; a kir. államépítészeti hivatal részéről: *Horváth* Béla kir. főmérnök, a budapesti bányakapitányság képviselőjében *Albert* Ferencz; az ujmiskolci osztálymérnökség részéről *Hauser* Ernő osztálymérnök és *Gábor* Ernő segédmérnök; képviselve volt továbbá a törvényhatóság, a közigazgatási bizottság és a részvénytársaság. A bizottság a vasutvonalat a törvény szerint előírt feltételek és szabályok szerint teljesen megfelelőnek találta, minélfogva az a közforgalomnak a bejárás után nyomban átadatott.

* **A bosnyák vasut építése.** A bosnyák vasutak építését nemsokára megkezdik. Egyelőre a Szandzsák határáig terjedő vonalat veszik munkálat alá s elágazólag Visegrádtól a Rzava völgybe a szerb határig *Vardiste* mellett. A vonal keskeny vágányu

lesz, de úgy építik, hogy esetleg átalakítható legyen. A traszirozás már folyamatban van. A vonal egy részét még az idén építik.

* **Ózd állomáson** e hó első napjaiban mozdonynyal végzett tolatás közben *Lehotzki* dobsinai vonatmálházó az ütközők közé került, de miután a járművek már megállótélben voltak, semmi komolyabb sérülést nem szenvedett.

* **Meglopták a vonaton.** *Minay* Kálmán aradi kereskedőt Gyöngyösre utazása alkalmával egy esinos szőke hölgy, kivel a vonaton ismerkedett meg, — mialatt ő egy ismerőshöz más kocsiba átment — meglopta. A kocsiiban vele együtt ott hagyott felöltőjéből 1000 koronát és két kiállított váltót tartalmazó tárczáját magához vette s a legközelebbi állomáson leszállott a vonatról. A károsult azonnal jelentést tett a rendőrségnél.

* **Megszüntetett forgalmi akadályok.** *Constanza* és *Konstantinápoly* között fennállott forgalmi akadály megszűnt s a személy- és áruforgalom e hó 13-án ismét felvételre. A máramarosi sóvasut szigetkamara-aknaszlatinai vonalán fennállott forgalmi akadály szintén elháríthatván, ezen a vonalon a forgalom e hó 14-én ismét helyreállott.

* **Halálos szerencsétlenség.** *Milián* József zágrábi székes-káptalani kanonok Szvetamageliából kirándulásról *Vukovics* állatorvos családjával kocsin késő este térvén hazafelé, a *szamobot-zágrábi vasut első őrházá-*

CSARNOK.

Borzasztó éjszaka.

(1) Irta: **Hector Malot.**

Antwerpenben időztem akkoriban, hogy *Quentin Metzys* „Krisztus sirbatétele” című képét egy párisi műbarát számára lemásoljam. Egy nap, már reggeltől késő estig ott dolgoztam a múzeumban, szüksegét éreztem egy kis mozgásnak s sétálni indultam a kikötő hosszában. Gyönyörködtem az erőteljes munkások látásában s nem bírtam letelni a tagas zöld mezők szemlélésével, a melyek a folyó mentén terültek el a város alatt, s mind ez a nyári napnak alkonyulásánál pompás hatással volt rám. Eszembe sem jutott az órát megnézni, míg végre is a gyomrom korgása emlékeztetett rá, hogy régen itt az ebéd ideje. A folyó partján vissza ballagtam hát a szállóba, mely a Canal de Brasseurs közelében volt. Különös alakú régi épület volt ez a vendéglő egy régi utcában, ahol mindenek, de mindennek hering- és kátrányszaga volt.

Mikor hazaértem, sajnosan tapasztaltam, hogy az evés ideje rég elmúlt. Az ebédlőben csak egyetlen ember ült, a ki szintugy érkezett, mint én. Egy asztalnál terítettek mindkettőnk számára.

Mialatt az első fogás husfelét habzsoltam — a mi természetesen elhült állapotban került az asztalra s valami éppen nem ajánló külsejű, ragadós mártással volt nyakon öntve — elkezdtem vizsgálni a szomszédomat, mint ahogy festőhöz illik. És valóban érdekes alak volt ez az én asztaltársam. Azt kezdtem hinni, hogy valami jobb fajta vásári komédiással van dolgom. Nap-sütötte arca piros-pozsgás, haja borzas volt, de tekintete merész és energikus.

Még öt perczig sem ültünk együtt az asztalnál, máris beszédbe elegyedtünk; negyed óra múlva pedig már oly tüzesen diskuráltunk, mintha régi jóismerősök lettünk volna. Asztaltársam elmondta, hogy most érkezett Antwerpenbe Indiából, s az állatkert számára hozott egy egész sereg melegégővi állatot: párducot, tigrist, gazellát, kigyót stb. Mikor ezt elbeszélte, kérdeztem:

— Itt vannak azok az állatok önnel?

— Igen, itt. A négylábuak odalenn vannak az istállóban, erős kalitkába zárva, de a kigyók itt fekszenek a szobámban; ó, egészen veszélytelen, ártatlan állatok; ott hevernek kacskaringósan összetekerődzve, erős lakat alatt, azokban a ketreczekben, a melyekben ideszállítottuk.

Nekem máris borsódzani kezdett a hátam.

— Itt marad ön éjszakára?

— Mindenesetre!

— Igen, de... ha a kigyók szét találnak mászkálni?

nál a vasuti útjárón a vasut elérte a kanonok kocsiját, a lovakat agyonzuzta és a kocsit telfordította. A kocsiból mindnyájan kiestek, de senkinek sem történt semmi baja, csak *Milián* kanonoknak, aki oly szerencsétlenül zuhant fejével egy kőhalomra, hogy néhány perc múlva meghalt.

* **Új helyi érdekű vasut.** A szatmár—mátészalka—esapi vasuti vonal kiépítése kérdésében érdekszövetség alakult szatmármegyei földbirtokosság mozgalmat indított, hogy a részvények elhelyezése minél nagyobb sikerre vezessen és a vasuti vonal mielőbb megvalósuljon.

* **A zónadijszabás megváltoztatása.** Hir szerint a m. kir. államvasutak személydijszabásának módosítását a kereskedelemügyi miniszter tervezetben elfogadta. A reform lényege az, hogy a zónakörzeteket kétféle kibővítik és némileg módosítják a szomszédos forgalmak beosztását is, a mi a vidéki központoknak válik előnyére. A reform, hir szerint, még ez évben lép életbe.

* **Elítélt államvasuti hivatalnokok.** Nemrégiben két zágrábi államvasuti hivatalnok a magyar szó miatt összekülönbözött a horvát diákokkal. Ebből az ügyből kifolyólag a két államvasuti hivatalnokot a rendőrség csendháborításért 10—10 koronára büntette meg.

* **Az osztrák-magyar államvasut államosítása.** Az osztrák pénzügyminiszter e hó végén újból tanácskozni fog *Taussig* lovaggal, az államvasut elnökével, az osztrák-magyar ál-

— Ugyan! hiszen alszanak!

— Igen ám, de nyitott szemmel!

— Nos igen: nyitott szemmel. Ők már így szoktak aludni. Egyébiránt higgye el kérem, nem oly veszedelmesek ám ökelmek, mint a hogy Európában képzelik. Ismerek odaát egy olyan fiatal leánykát, akinek a párnája alatt egész éjjel egy szemüvegeskigyó feküdt.

— Válgék neki egészségére!

— Semmi egyebet nem vett észre ez a leány, csak egy kis zörgést. Mikor aztán reggel megnézte, mi is volt az tulajdonképen: hát ott látta a kigyót a vánkosa alatt. Annyi bizonyos, hogy takaros egy példány volt — magasra emelte a fejét és hálás pillantást vetett a lányra. Nekem is van egy pár ilyen fajta. Van néhány remek esörgő-kigyóm is, és ha érdeklődik ön, megnevezhetjük. Biztosítom, hogy megérdemlik a fáradságot; csak egy tüdejük van s gyönyörűen usznak, bár uszonyuk sínes: járnak, bár nincs lábuk. Ezenkívül százötven bordájuk van.

— Köszönöm, uram. De egyáltalán nem érdeklődöm az egy tüdejű és százötven bordájú állatok iránt.

— Talán csak nem fel tőlük?

— Sőt nagyon is! S ha már őszintén kell beszélnem: nem találom helyesnek, hogy ön ezeket a fenevadakat ide hurcolja a civilizált emberek közé; hát ha el találják szökni?!

(Folytatjuk.)

lamvasut osztrák vonalainak államosítása ügyében.

* **Leesett a vonatról.** Putnok állomáson *Szajkó Gusztiné* nevű cigányasszony, ki három gyermekével Tornallyáról ment Putnokra. Nevezett akkor akart kiszállani, a midőn már a vonat gyors robogásban haladt kifelé az állomásról. Leszállás kísérlete közben, karján 4 éves kis fiával, elbukott és fejét erősen megütötte, a karján levő kis fiúnak azonban esodálatosképpen semmi baja nem történt. A kocsilépésén álló 15 éves leánya, látván anyja lebukását, szintén utána ugrott, de nem sérült meg, míg a harmadik gyermek, a 9 éves Mari már kiugorni nem mert és a kocsiban maradt utasok Dubicsányban szállították ki, a honnan gyalog tért haza.

* **Automotoros vasut Magyarországon.** A kereskedelemügyi miniszter *Keleti Dénes* műszaki tanácsost, *Ney Ferencz* és *Papp János* főfelügyelőket az automotoros vasuti üzem tanulmányozása céljából külföldre küldötte ki. A tanulmányút eredményétől van függővé téve az automotoros vasuti üzemnek Magyarországon való alkalmazása.

* **Gyilkosság a vonaton.** *Goldberger* Izidor sopronmegyei kereskedő Sátoralja-Ujhelyről a kassai vonattal *Kéked* fürdőre utazván, *Legenye-Mihályi* állomás előtt egyik utitársa összetűzött vele s dulakodás közben súlyos botjával oly nagyot ütött a fejére, hogy *Goldberger* nehéz fájdalom miatt kénytelen volt az utazást félbeszakítva, Sátoralja-Ujhelyre visszatérni, a hol azonban minden orvosi segély daczára, meghalt. — Minthogy a törvényszék részéről megtartott boncolás kiderítette, hogy *Goldberger* halálát az *ütéstől származó koponyarepedés okozta*, a gyilkos nyomozását elrendelték. Ujabban érkezett hírek szerint *Goldberger* gyilkosát a csendőröknek sikerült elfogni *Balogh József*, jómódu *legenye-mihályi-i* lakos személyében, a ki tettét be is ismerte. A gyilkost átkísérték a s. a. ujhelyi kir. ügyészség fogházába.

* **Zászlószentelési ünnepély.** A m. kir. államvasutak s. a. ujhelyi műhelyének dal- és önképző-köre a jövő hó 17-én tartja meg dalversenynyel egybekötött zászlószentelési ünnepélyét.

* **Megjutalmazott éjjeli őr.** A miskolci üzletvezetőség 20 koronával jutalmazta *Lezsák Márton* pelsüci éjjeli ört, a miért egy *Dobšina* felől jövő megfutamodott kocsit, annak fékjére felugorván, megállított.

* **Betörés.** *Jean Artur* vasuti mérnök budapesti lakásán betörték és onnan három takarékpénztári könyvet és több aranyemüt elvittek.

* **Megsérült munkás.** Folyó hó 12-én Kassa állomáson a közraktári vágányon eszközölt kézi tolatás alkalmával *Fischer Sándor* nevű munkás az ütközők közé került, melyek jobb vállát összezúzták.

* **A Vasúti és Hajózási klub kirándulásai.** A Vasúti és Hajózási klub tagjai és azok hozzátartozói részére nyáron át rendezni szokott kirándulásai mindenkor igen szépen szoktak sikerülni. Az idén még két kirándulás van tervbe véve; az egyik augusztus hó 15. 16. és 17-ére a Tátrába s a dobsinai jégbarlanghoz; a másik pedig szeptember hó 5., 6., 7. és 8-ára Berlinbe. Jelentkezni a klub irodai helyiségében lehet, esetleg levél útján is.

* **Gyilkos merénylet a vonaton.** A páris—versaillesi személyvonat egyik első osztályu kocsijában egy jól öltözött fiatal ember, dr. *Ordenstein* német állampolgárt késsel hasba szurta. Ordensteinnak azonban még volt annyi lélekjelenléte és ereje, hogy a veszjelzőt meghuzhatta. Ily módon sikerült a merénylőt letartóztatni, de nevét nem akarja megmondani, ugyszintén tettének okáról is hallgat. Ordensteint komoly sérülésével kórházba szállították.

Ujabb értesítések szerint a merénylő hozszas vállalat után megmondotta, hogy *Chabariex* Firmin-nek hívják és már több hónap óta rendelkezési állományban levő postahivatalnok. Merényletének okairól azonban maktacsul hallgat.

* **A debreczeni máv. altiszti kör** a mult vasárnap igen sikerült műkedvelői előadást rendezett a „Margit” fürdő dísztermében. Színre kerül az „Árendás zsidó” s a közreműködők valamennyien megállották helyüket.

* **Merénylet egy mozdonyfelvigyázó ellen.** *Rozgony György* zágrábi mozdonyfelvigyázóra, mikor az éjjeli szolgálat alkalmával külső elfoglaltságából irodai helyiségébe betért, eddig ismeretlen tettes az ablakon keresztül rálőtt. A golyó *Rozgony* balhalántékát horzsolta, de veszélyesebb sebet nem ejtett. Bár azonnal zajt ütött, a hirtelen előjött vasúti alkalmazottaknak a tettest nem sikerült elfogni.

* **Elgázolt juh-nyáj.** A Szikszóról e hó 16 án reggel elindult tehervonat egy, a vágányokra tévedt juh-nyáj legnagyobb részét elgázolta. A juhok a kellő felügyelet hiányában a robogó vonat előtt lepték el a vágányokat, úgy, hogy a mozdonyvezetőnek már nem volt elég ideje a vonatot megállítani.

* **Csodabogár.** A m. kir. államvasutak üzletvezetőségéhez a napokban a következő lakonikus rövidségű kérvény adatott be.

„*Én kérek Paulik Emilia Mosocz. államvasúti Igazgatóság. Én kérek igen nagyon, nagyon szegény, tesik in nikem megégasztani.*”

Csak a csodabogár számba menő kérvény melléklete nyújtott némi utbaigazítást arra nézve, hogy tulajdonképen mit akar a lakoikus rövidségű kérvényező.

* **Vasutasok mulatsága.** E hó 20-án tarja a zólyomi máv. műhely személyzete Zólyom-füreden szokásos nyári táncmulatságát. Az elő-

készületek után itélve kedvező idő esetén sikerült mulatságban lesz részük a vasutasoknak.

* **Vonatösszeütközés.** Temesvárról jelentik, hogy Oroszlámosnál a 744. sz. gyors-tehervonat helytelen váltóállítás következtében beleütközött az állomáson vesztglő 764. sz. tehervonatba. Az összeütközés következtében több kocsii összetört, de egyéb baj nem történt.

* **Árverés.** A kézbesíthetetlen és ki nem váltott áruk e hó 24-én kerülnek árverésre a miskolcz—gömöri pályaudvaron levő raktári helyiségben.

* **Vonatkésesek statisztikája.** A személyszállító vonatknál júliusban a késesek száma csupán néhány kisebb vasutnál emelkedett, a többieknél részint az előző év hónapjához hasonló eredményt, részben pedig — s így a magyar kir. államvasutaknál is — apadást mutat. Csatlakozást mulasztott tizenhét magy. kir. államvasuti, hét déli és egy kassa-oderbergi vonat. Ha figyelembe vesszük, hogy a magyar kir. államvasutaknál 38,479 személyszállító vonat, a másik két vasutnál is egyenkint kétezret meghaladó számu személyszállító vonat közlekedett: a *vonatforgalom rendessége mindenestre nagyon kielégítő.*

* **Vonatkisiklás.** A Varasd állomásról Zagonia felé induló tehervonat pénteken reggel Konocsina és Zlatár állomások között kisiklott és egy kocsii a töltésről lezuhant. A mozdonyvezető a mozdonyból kiesett és kisebb zuzódásokat szenvedett. Emberéletben kár nem esett. A kisiklás okául a vizsgálat megállapította, hogy a pályatestet előntő árvíz a vasuti töltést teljesen alámosta.

* **Elveszett pénztárca.** *Andreánszky József* iglói lakos jelentést tett a miskolcz rendőrségnek, hogy kétszázötven koronát tartalmazó tárcája a tiszai pályaudvaron eltűnt. A vizsgálat folyik.

* **Vasúti katasztrófa.** Villachból jelentik, hogy az amstetten-pontafeli vonalon Georgen és Knemarkt között felhőszakadászerű eső okozta alámosás következtében egy tehervonat kisiklott. A mozdony a szerkocsival együtt felborult, hat kocsii pedig kisiklott s ezek közül négy teljesen összetört. *Egy fűtő súlyosan megsebesült.* A forgalmat a segédvágány kiépítéség átszállással tartják fenn.

* **Rövid hírek.** *Venczel János* balassa gyarmati vonatmálházó Zelenén malomkőkirakás alkalmával saját vigyázatlansága következtében lábának egy malomkő alá kerülése következtében könnyebb sérülést szenvedett. — *Osváth Imre* egri kalauz jegyvizsgálat alkalmával egyik III-ad osztályu kocsii futódeszkáján megcsuszva, egyensúlyt veszített és lebukott. Szerencsére komolyabb sérülést nem szenvedett.

Legujabb berendezésű hálókocsi.

Miskolcz július 19.

Az elmúlt napokban Berlinben egy új hálókocsit mutatott be a hálókocsitársaság berlini igazgatója, *Leyden*, meghívott előkelő szakférfiaknak. A hálókocsi a boroszlói waggonygyárban készült és 65,000 márkába került.

A hálókocsi bemutatása alkalmával a társaság egyik mérnöke érdekes visszpillantást vetett a hálókocsi társaság történetére is, azon időtől kezdve, a midőn *Nagelmackers* György belga mérnök 1873-ban az első hálókocsikat Ostende—Berlin és Páris—Strassburg között forgalomba helyezte. Az első hálókocsik 12—15 méter hosszúak voltak, 2—3 tengelyen nyugodtak és csupa 4 háló helylyel bíró fülkéből állottak. A kocsik kívülről bádoggal voltak burkolva.

A technikai haladás és a tapasztalat azonban folytonosan újításokra készítette a társaságot.

Lassanként áttértek a 20 méter hosszú, jelenleg is használatban levő kocsikra, melyek két egyenként két tengelyvel bíró forgószármolyon nyugodtak, a bádoggal burkolatot is elhagyták és faburkolattal látták el kívülről kocsijaikat, mert ez által a menetközben támadt zaj csökkent, másrészt pedig a kocsik is sokkal csinosabb külsőt nyertek.

Miután azt tapasztalták, hogy az utasok jobban szeretnek egymagukban aludni, a négy hálóhelylyel bíró fülkék helyett két alvóhelylyel bíró fülkéket állítottak fel, csupán 2 fülkét hagytak meg 4 hálóhelylyel családok részére. A kocsifolyosók mindkét végén egy-egy toilette fülke volt.

A most bemutatott kocsi még tovább megkényelem dolgában.

Minden két hálófülke között külön mosdófülke van, melyek mellőzhetővé teszik azon kellemetlen utat, melyet az utasoknak reggeli pongyolában eddig meg kellett tenni a hosszú folyosón a kocsi végén levő mosdófülkéhez.

A mosdófülkék a legnagyobb kényelemmel és fényüzéssel vannak berendezve, azonkívül egy a folyosóra nyíló toló-ablak is van, melyen keresztül a hálókocsi kalauza a kiszolgálást teljesítheti, a nélkül, hogy a fülkébe lépne.

A fülkék faburkolata, a diszítések, a préselt bőrülések a legujabb angolstyl szerint készültek.

Megfelelnek ennek a valódi nehéz szőnyegek és egyéb diszítések is.

A világítás acetylennel kevert olajgázzal történik, mert a villanyvilágítás bevezetése igen nagy nehézségekbe ütközött volna.

Az új kocsi fűtése eddigi mintára a benne felállított kályhában melegített és csöveken a kocsifülkébe elvezetett forró vízzel történik.

Azonban a berendezés tökéletesítésével a víz melegét még a mozdonyból vett gőzzel is fokozzák; ezen vezetékek a hőmérsék szabályozása végett szelepekkel vannak ellátva, melyet a kalauz kezel.

A kocsi szellőztetésére külön szellőző ablakok vannak alkalmazva. Esetleges baleset bekövetkeztére is számítva, a folyosón két szárnyu ablakok vannak, melyek a menekülést lehetővé teszik, a fülke ablakok is oly nagyok, hogy azok kinyitása után erre is lehet menekülni vagy ha a helyzet olyan, az ablakokon is könnyen lehet a kocsikba behatolni.

Hogy az ablakokon való be és kihatalás könnyen történjék, az ablakok körül fogódzó vasak vannak alkalmazva. S. — T.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Háromszög rejtvény.

— Közli: Kovács Béla. —

a	a	á	á	k
m	o	o	p	
p	r	r		
r	s			
s				

Ezen betűk úgy állítandók össze, hogy balról jobbra és felülről lefelé olvasva, ugyanazon szavakat adják.

Megfejtését augusztus 3-án megjelenő 23-ik számunkban hozzuk.

A megfejtők között egy jutalomkönyvet sorolunk ki. A megfejtés határideje július hó 30.

P. évi 19. számunkban közölt rejtvény megfejtése a közreadó szerint:

10	30	40	20	100
40	40	10	10	100
30	20	30	20	100
20	10	20	50	100

100 100 100 100

de lehetséges és helyes a számoknak másként való elrendezésével történt megfejtés is.

A kitűzött jutalmat a megfejtők közül sorshuzás útján *Virág Soma* nyerte meg, kinek czimére gr. Kun István „Költemények” című kötetét postára tettük.

Szerkesztői üzenetek.

S. J. Mint láthatja, a szép verset mai számunkban hozzuk. Hasonló közleményekkel bármikor szívesen látjuk.

B. V. Balassa-Gyarmat. Szíves fáradozásaiért köszönet!

L. J. Miskolcz. A költemény némi simítással jönni fog.
R. N. K. Bajos azt így távolból eliatézni. Legyen szerencsénk alkalom adtán a szerkesztőségben.

Felelős szerkesztő: Ifj. Görgey László.

Képtelen Történetek.

Jrta

Jfj. Görgey László.

(Irentrüh.)

Tizenkét humoreszket, jó kedvű apróságot tartalmaz a könyv, melynek célja az olvasó földérintése, neveltető szórakoztatása.

Tartalma:

Előszó.	7. A nazaremus.
1. Egy szerencsétlen flótás.	8. Mikor fedezték fel Amerikát?
2. A balesetbiztosítás.	9. Az én pártfogoltam.
3. Ne keresd a boldogságot messze földön sohasem.	10. Szer a rossz álmok ellen.
4. A kalapok.	11. Lovagias ügy Lapos-háton.
5. Szerelmem története.	12. A balsejtelem.
6. Hajdan és most.	

Ára 1 korona.

Kapható s megrendelhető a **Haladás** kiadóhivatalában.

Értesítés.

Miskolczon, Király-u. 5. szám alatt

Kubacska István ur vaskereskedésével szemben

urasságoktól levetett

férfiruhák és

használt butorok

vétetnek és eladatnak.

Kivánatra az eladó lakásán — levelező-lapon való meghívásra is — megjelenek.

Salon- és frack-öltönyök kölcsön kaphatók.

Ruhák tisztítása és javítása olcsón és pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Rothstein Jakab,

bizományos.

GRÜNNBAUM ÁBRAHÁM

déli és hazai gyümölcs nagybani kereskedése
MISKOLCZ, Széchenyi-u. 92 sz.

Nem reklám!

de bebizonyult tény, hogy esakis nálam kapható a legjutányosabb árban:

Befőzni való spanyol meggy, cseresznye, baraczk, szilva és körte, ezenkívül mindenfajta déli gyümölcs, továbbá kávé és thea kitünő minőségben, ugyszintén mindenféle zöldség, káposzta, zöldbab, uborka stb.

Miután friss gyümölcsből Ujvidékről naponta friss szállítmányt kapok, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a t. közönség igényeit a legolcsóbb árak mellett elégíthetem ki.

Vidéki rendelvényeket utánvét mellett azonnal eszközölök.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve. vagyok

kiváló tisztelettel

Grünbaum Ábrahám.

HIRDETÉSEK

a

„HALADÁS”

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban, Szemere-utcza 26. sz.

